

تھیم نامہ طراحی

پیترل. فیلیپس

سلمان یافت آبادی

فهرست

- ٤ قدردانی
- ٩ یادداشت مترجم
- ١٧ پیشگفتار
- ٢١ دیباچه

فصل اول بالاخره تفهیمنامه طراحی چیست؟

- ٢٥ ساختار یک تفهیمنامه طراحی
- ٢٦ طول یک تفهیمنامه طراحی چقدر است؟
- ٢٨ تفت باروغن داغ، ایده‌ای خلاقانه!
- ٢٨ چه زمانی به یک تفهیمنامه طراحی نیازمندیم؟
- ٢٨ طراحی هنر نیست!
- ٤٠ «کاری کنید ایده‌هایمان زیبا به نظر برسد»
- ٤٢ «طراحان راننده نیستند»
- ٤٣ طرح پیشنهادی همان تفهیمنامه نیست
- ٤٥ تفهیمنامه طراحی کابردی‌های مفید زیادی دارد.

فصل ۲ مسئولیت تدوین تفهیمنامه باکیست؟

- ٤٨ مشتری یا شریک؟
- ٤٩ مسئولیت مشترک
- ٥٠ رده سازمانی متولیان تفهیمنامه
- ٥١ شروع به کار
- ٥٢ اهداف اصلی پروژه کدامند؟
- ٥٦ شرکا باید یکدیگر را درک نکند
- ٥٧ گروه تدوین تفهیمنامه طراحی

فصل ۳ مفاد ضروری یک تفهیمنامه طراحی

- ٦٣ نگاهی بر پروژه و پیش‌زمینه آن

٦٥

بررسی حیطه و طبقه کسب وکار	۷۰
بررسی مخاطب هدف	۷۶
معرفی شرکت، محصولات و خدمات آن	۷۸
اهداف کسب وکار و راهبرد طراحی	۸۱
چشم انداز پروژه، زمان بندی و بودجه	۸۵
سه فاز آخر پروژه	۸۹
پرسش های تحقیقی	۹۱
پیوست	۹۲
چند نکته پیرامون محتواي تفهيمنامه	۹۳

فصل ۴ تصویب تفهیم‌نامه طراحی	۹۷
هدف از بازنگری نهایی	۹۸
تفهیم‌نامه مصوب	۱۰۰
آژانس‌های طراحی برونو سازمانی	۱۰۲

فصل ۵ استفاده از تفهیم‌نامه طراحی	۱۰۵
گام‌های پروژه	۱۰۹
به آزمون‌گذاری	۱۱۱
مخاطب هدف	۱۱۳
استفاده از سایر بخش‌های تفهیم‌نامه طراحی	۱۱۴

فصل ۶ تحلیل فضای رقابت	۱۱۷
رویکرد مرسوم	۱۱۸
گردآوری منابع	۱۲۱

فصل ۷ ایجاد اعتماد و اعتبار برای مقوله طراحی	۱۲۵
مدل پیشنهادی	۱۲۹
رهبری متناقض: همراه با جانتیسن	۱۳۱
از کجا شروع کیم	۱۳۷
ابتكاری از یک مدیر طراحی	۱۴۱

فصل ۱۱ نمونه‌ای از تفہیم‌نامه طراحی	۲۱۷
پیش زمینه وکلایات پروژه	۲۲۰
خلاصه‌ای از طبقه کسب وکار	۲۲۲
خلاصه‌ای درباره مخاطب هدف	۲۲۸
معرفی شرکت وسید محصولات آن	۲۳۲
اهداف کسب وکار راهبرد طراحی	۲۴۰
چشم انداز پروژه، زمان‌بندی و بودجه	۲۴۴
داده‌های تحقیقاتی	۲۵۷
پیوست	۲۶۰

فصل ۱۲ پیشگیری و غلبه بر مشکلات	۲۶۳
دو دسته از مشکلات	۲۶۴
مقابله با مشکلات	۲۶۸

فصل ۱۳ برنامه‌ریزی برای حرکت به جلو	۲۷۱
قدم اول	۲۷۲
فرمول مان!	۲۷۴
برنامه باید دقیق و مشخص باشد	۲۷۶
به افرادی "درست" مراجعه کنید	۲۷۷
برنامه‌ریزی برای مشکلات	۲۷۸
ساختار برنامه اجرایی	۲۷۹

فصل ۱۴ درس‌هایی از خط مقدم و خاکریزها	۲۸۱
سمینارهای آنجمن مدیریت طراحی	۲۸۴
استفاده از مدلی که برای ایجاد تغییر معرفی کردیم	۲۸۵
۲۹۱ Selected Bibliography	

- تشخیص نقش تجاری مقوله طراحی** ۱۴۳
روابط ارزشمند دوسویه ۱۴۹
اشتباه کار در کجاست؟ ۱۵۱
به کارگیری مؤثر شیوه‌های همکارانه ۱۵۴
 آیا گروه طراحی برای کاردر درون سازمان هم باید
صورتحساب ارائه کند؟ ۱۵۶
مثالی جهان‌شمول از چگونگی همکاری با شرکا ۱۶۲
اعتبار و اعتماد ۱۶۶

فصل ۸ استفاده از تفہیم‌نامه طراحی

- در فرایند تصویب طرح نهایی** ۱۶۹
تفہیم‌نامه طراحی، بستری برای نمایش طرح نهایی ۱۷۳
 فردی را که باید کار را تأیید کند بهتر بشناسید ۱۷۴
پیشگیری از مخالفت‌ها ۱۷۹
 اما اگر اختیار کافی نداشته باشید تا خودتان طرح نهایی را ارائه
 کنید، آنوقت چطور؟ ۱۸۲
 اگر به اندازه کافی برای سخنرانی و ارائه کار
 در مقابل مدیران ارشد راحت نیستید؛ آنوقت چطور؟ ۱۸۳
 کلام آخر درباره تأیید نهایی کار ۱۸۴

فصل ۹ یک مدیر طراحی کیست؟ ۱۸۵

- تدوین چهارچوبی برای مدیریت طراحی** ۱۸۶
 پس درنهایت جواب من به این سؤال که "شغل شما چیست؟"
 چه خواهد بود؟ ۲۰۸

فصل ۱۰ اندازه‌گیری نتایج طراحی ۲۰۹

- طراحی خوب در مقابل طراحی مؤثر ۲۱۰
 ارزشی که با پول اندازه‌گیری شود ۲۱۴
 مرحله اندازی‌گیری و سنجش نتایج ۲۱۵

فصل اول : بالاخره تفهیم‌نامه طراحی چیست؟

طی تدریس در سمیناری با عنوان "ایجاد بهترین تفهیم‌نامه طراحی" (Creating the perfect design brief) متوجه شدم که افراد واژه‌های گوناگونی را برای آنچه من "تفهیم‌نامه طراحی" (design brief) می‌نامم به کار می‌برند. بسیاری، از واژه "تفهیم‌نامه خلاق" (creative brief) استفاده می‌کنند، بعضی دیگر به واژه‌های دیگری عادت کرده‌اند تفهیم‌نامه بازاریابی (marketing brief)، تفهیم‌نامه پروژه (project brief)، برگه کار (job ticket) یا تفهیم‌نامه

نوآوری (innovation brief)، از هر واژه‌ای که استفاده می‌کنیم، منظور ما توضیحاتی مكتوب درباره پروژه است که نیاز به نوعی طراحی را تشريع کند.

واژه "برگه کار" زیاد مورد علاقه من نیست زیرا معمولاً بیشتر از یک برگ یا همان یک صفحه نیست و عمدها شامل اطلاعاتی مثل عنوان پروژه، موعد زمانی، بودجه، نام کارفرما یا گروه درخواست کننده و اطلاعات دیگر عمدها فنی مانند، تعداد اقلام، دستورالعمل حمل و ... است. به اعتقاد من اکثر این برگه‌های کار در فرایند عملی توسعه یک راهکار طراحی کم و بیش بی فایده‌اند.

از طرف دیگر کاملاً به واژه "تفهیمنامه نوآوری" علاقه‌مندم، عبارتی که در اروپا بسیار رایج است. من تداعی‌های معنایی این واژه را دوست دارم اما متأسفانه بیشتر بنگاه‌های اقتصادی، طراحی را فرایند تجاری نوآورانه و حتی راهبردی نمی‌دانند بلکه بیشتر، آن را خدمتی تزئینی به شمار می‌آورند.

ساختار یک تفهیمنامه طراحی

در حقیقت برای تفهیمنامه طراحی هیچ ساختار یکتا و منحصر به فردی به آن صورت وجود ندارد. من تفهیمنامه‌های واقعاً خوبی دیده‌ام که کاملاً روایی بوده‌اند و به صورت پاراگرافی نوشته شده بودند. هر روز هم دیگری هم دیده‌ام که به صورت لیست مرتب شده بودند. هر روز هم شاهد تفهیمنامه‌هایی هستم که به صورت کامپیوتري درست شده‌اند و کارفرمایان به سادگی تنها جاهای خالی را در چهارچوب سؤال‌های کلیدی از پیش طرح شده پر می‌کنند. چند تفهیمنامه عالی هم دیده‌ام که در قالب نرم افزار پاورپوینت آماده شده بود.

ساختاری که شما در نهایت انتخاب می‌کنید کاملاً به نوع کار طراحی‌ای که

با آن دست به گربیان اید (صنعتی، گرافیک، بسته بندی و ...) و استانداردهای شرکتی که با آن کار می‌کنید بستگی دارد. این ساختار البته مهم است که به سادگی خوانده شود و بتوان پروژه را زیبایی بخوبی ارزیابی کرد. اما از همه مهمتر این است که تفهیمنامه طراحی شامل تمام اطلاعات ضروری مورد نظر افراد ذی‌افزار (stakeholder) در این فرایند باشد. این تفهیمنامه باید همواره به صورت چاپی و همچنین آنلاین موجود باشد.

تفهیمنامه‌ای که به وسیله کامپیوتر تولید می‌شود به اعتقاد طراحانی که طی سالها با آنها گفتگو کرده‌اند، یکی از چالش‌برانگیزترین انواع است. برای من واقعاً عجیب است که طراحان اغلب از تفهیمنامه‌های کامپیوتري استفاده می‌کنند! نه این که تفهیمنامه‌های طراحی ضعیف تدوین شده‌اند، بلکه اینگونه تفهیمنامه‌ها درست به کار گرفته نمی‌شوند. رایج ترین نقدی که بر اینگونه تفهیمنامه‌های کامپیوتري وارد است این است که بسیاری از جاهای خالی توسط کارفرما پر نشده و خالی رها می‌شود. یا اگر پر می‌شوند اطلاعات ناقص است. نمونه رایج، آن جای خالی‌ای است که با عنوان "مخاطب (audience)" مشخص شده. معمولاً کارفرما در آن می‌نویسد: "مشتریان". از نظر من چنین جوابی مناسب نیست.

در تدوین تفهیمنامه دقت در انتخاب ساختاری که برای سازمان شما مناسب باشد، نباید دست کم گرفته شود. این کار به مقداری زمان و آزمایش نیاز دارد تا بتوانید ساختاری را طراحی کنید که بتواند نیازهای پروژه را در دنیای واقعی پوشش دهد. فکر می‌کنم در اکثر مواقع ساختار روایی به نحو احسن برای من نتیجه بخش بوده است. انتخاب دوم من رویکرد تفکیکی به صورت لیست است.